

Tillägg och kommentar till bilaga 3, Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för kvarteret Plankan, Stockholm, 2012-03-23

Bakgrund

Med anledning av en rapport från SLB analys avseende dubbdäcksförbudets betydelse för luftkvaliteten vid Hornsgatan görs följande tillägg till MKB avseende halter av inandningsbara partiklar (PM10).

Följande resonemang bygger på två rapporter från SLB analys, miljöförvaltningen i stockholm, dels de beräknade förändringar av luftkvaliteten som en föreslagen takpåbyggnad av kv. Plankan skulle få (april 2009), dels de mätningar/beräkningar av effekten av dubbdäcksförbudet på Hornsgatan 2001 (rapport 2/2011). Det är viktigt att påpeka att resonemanget nedan baseras på en extrapolering av beräkningar, men är alls inte ett orimligt scenario.

Miljö kvalitetsnormen för partiklar består dels av en haltgräns, dels av en tidsgräns. Kortfattat säger den att dygnsmedelvärde av partiklar (PM10) i luften endast får överskrida halten 50 µg/m³ under de 10% ”värsta” dygnen på ett år (dvs 36 dygn per år). Genom att beräkna hur många dygn per år som halten 50 µg/m³ bedöms överskridas får man således en indikation om normen klaras eller ej.

I rapporten 2009 avseende partikelhalter vid kv. Plankan bedömdes halterna (PM 10) vid den aktuella delen av Hornsgatan vara 64-67 µg/m³ den 36:e ”värsta” dagen, vilket klart överskrider miljö kvalitetsnormen på 50 µg/m³. Takpåbyggnadens tillägg bedömdes marginellt i sammanhanget och beräknades bara höja halterna från 67 till 68 µg/m³ på norra sidan och inte alls på södra sidan gatan. Värdena byggde på uppmätta halter före dubbdäcksförbudet vintern 2010.

I rapport 2/2011 om effekten av dubbdäcksförbud på Hornsgatan konstateras att dubbdäcksanvändningen ungefär halverats den andra säsongen förbudet varit i kraft (2011) samt även inneburit en minskning av trafiken på Hornsgatan med c:a 15%. Detta i sin tur innebär att halterna partiklar sjunkit både längs Hornsgatan och i innerstaden. I beräkningen har man via en ny beräkningsmodell försökt särskilja vilken betydelse just dubbdäcksförbudet inneburit för PM10-halterna. Enligt rapporten har antalet dygn som halterna PM10 överskrider 50 µg/m³ på Hornsgatan sjunkit från c:a 65 dygn till c:a 45 dygn från 2009 till 2011 då förbudet varit gällande i två år (vintrarna 2010-2011). Gränsen för normen ligger enligt ovan på 36 dygn.

Slutsats

Att uttala sig säkert om vad minskningar beror på och hur de kommer utvecklas är svårt eftersom flera faktorer (t.ex. väder, sandning och saltning mm) har betydelse. Men skulle trenden med både minskad bilanvändning, dubbdäcksanvändning och därigenom partikelhalt fortsätta, kommer partikelhalterna inom kort att underskrida normerna på Hornsgatan. Kanske kan detta ske redan 2012. I en framtid när en eventuell tillbyggnad av taken på kv. Plankan genomförs finns det mycket som talar för att miljö kvalitetsnormerna faktiskt underskrids.

Även frånsatt detta är det tydligt att förändringarna i partikelhalter i mycket högre grad betingas av andra faktorer än taktillbyggnaden av kvarteret Plankan. Den samlade bedömningen från MKB för Plankan kvarstår och förstärks att taktillbyggnadens påverkan på luftkvaliteten och människors hälsa är marginell i detta sammanhang.

Jan Wijkmark, White arkitekter i mars 2012